

בין שותפות לאוטונומיה

קראתי מכתב, שהולדתו בצפון הארץ ובו פנייה לתושבי ההרחבות ולחברי הקבוצים המתחדשים להתנער מההרגל רב השנים לבצע תשלום כפול לנושא המוניציפלי, הן למועצה האזורית והן לישוב. הנחת היסוד של כותבי המכתב היא שהמועצה יכולה ואף חייבת לקחת אחריות מלאה על ביצוע ומימון תאורת רחובות, גינון ונוי, בטחון, תברואה, חצרנות, תחזוקת כבישים ומדרכות, תרבות ועוד. במונח "ועוד" תוכלו להוסיף חינוך בגיל הרך, חינוך חברתי של גיל בית הספר, הפרדת פסולת ומיחזור, בית הכנסת המקומי...ועוד.

אכן, מזה ארבעה דורות, ההתיישבות הכפרית בארץ ישראל מבוססת על העיקרון של שתי רמות מוניציפאליות: המועצה והישוב הבודד. לא היתה זו מדיניות שנהגה בטעות ולא החלטה שנכפתה על המתישבים בספר, בפריפריה ובמרחב הכפרי. הרעיון הדו רבדי, שקיים עד היום ולתפיסתי, מקיים אותנו עד היום, הוא מיצוי היתרון המהותי שיש לישובים ולתושבים במועצות אזוריות – הזכות לנהל את חיינו באופן אוטונומי, באמצעות שיח דמוקרטי שמתנהל בקהילה אינטימית ומיושם באופן מובהק על ידי התושבים עצמם, למען עצמם. שיטת החיים הזו מאפשרת לנו למצות את היכולות האישיות שלנו ולקיים חברה צודקת ונעימה; מעטים הדורות בעבר, מעטות הקהילות בימינו, שנפלה בחלקן הזכות הגדולה לחיות כך, בחברה פתוחה ומשתפת.

לצד העצמאות של הישובים, שמגובה באחריות ובסמכות, מתפקדות כל השנים המועצות האזוריות כזרוע מפתחת ויוזמת של תשתיות פיזיות וקהילתיות. לא מקרה הוא, שהמועצות האזוריות נבדלות מהרשויות המקומיות העירוניות באיכות השלטון המקומי ותקינותו. לא מקרה הוא שיחסית למספר התושבים, חוללו המועצות האזוריות נפלאות בתחומי חינוך והשכלה גבוהה, רווחה וחוסן, בטחון, תיירות, איכות הסביבה, תרבות וספורט, תעשייה, מסחר וכמובן חקלאות.

נציגי הישובים עצמם החליטו על חיזוק העצמאות הישובית לצד פיתוח המערכות האזוריות; לא היה זה כח חיצוני שאילץ אותנו להקים בתי ספר מעולים לצד בתי ילדים לשעות אחר הצהריים והחופשות. כך החלטנו לטפל בעצמנו בתכנון, בינוי ותחזוקת תשתיות פיזיות ובמקביל, להשקיע כח אדם, ללא שכר, בהקמת המיכללה, שהתפתחה ברבות הימים ל"ספיר" שבכתר.

אכן, לעצמאות יש מחיר - היא עולה בכסף, בזמן, בצורך להתפשר עם השותפים. לניהול העצמי יש תביעה יסודית – לקחת אחריות ולא רק לדרוש אותה.

השיטה הייחודית מועמדת היום לבחינה מחודשת בתהליך האסטרטגי שאנחנו מובילים. עלינו לחפש את האיזון המחודש בין האוטונומיה של הקהילות בישובים לבין הרצון והצורך להגביר את מעורבות המועצה. זאת, במטרה לשמור על החוזקות והייחודיות שלנו ולתת מענים משופרים ומעודכנים הן לותיקים באזור והן לנקלטים החדשים.

